

ОНТОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ АРХІТЕКТУРИ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗМІН

Висока динамічність середовища господарювання зумовлює потребу підвищення обґрунтованості управлінських рішень щодо розвитку бізнес-процесів підприємства в умовах організаційних змін, коли формальна наявність моделей бізнес-процесів не гарантує відповідності фактичної діяльності підприємства визначеним архітектурним рішенням. У статті обґрунтовано теоретико-методичні та онтологічні засади організації управління розвитком архітектури бізнес-процесів підприємства. Архітектуру бізнес-процесів запропоновано визначати як узгоджену множину структурних виглядів холону з чітко встановленими межами допустимого використання кожного з них. Такий підхід дає змогу розмежувати фактичний стан архітектури та стан її формалізованого опису й уникнути ототожнення архітектури із сукупністю процесних моделей. Організаційну зміну трактовано як зсув цільового зрізу застосовності раніше прийнятих архітектурних рішень, що дозволило сформулювати чіткий критерій необхідності перегляду архітектури, яким є порушення сукупності цільових умов функціонування підприємства. Також обґрунтовано критерій легітимності архітектурного рішення, відповідно до якого його прийняття має спиратися не лише на формально закріплені повноваження, а й на підтверджену дієздатність відповідної управлінської ролі. Це дає змогу виявляти ситуації, за яких формальне збереження управлінського контуру не супроводжується фактичною спроможністю суб'єктів управління виконувати покладені на них функції. Безпосереднім об'єктом управління розвитком архітектури визначено розрив між очікуваною та фактичною структурами бізнес-процесів, що переносить акцент з формального завершення організаційних змін на оцінювання результативності прийнятих архітектурних рішень. Уточнено зміст обліково-аналітичного забезпечення управління розвитком архітектури як засобу узгодження облікового й архітектурного контекстів із обов'язковим урахуванням втрат і обмежень, що виникають під час трансформації даних. Подальшого розвитку набуло розмежування нормативної та доказової складових організаційного механізму, коли наявність затвердженого регламенту розглядається як опис способу виконання діяльності, але не як підтвердження фактичного її здійснення, що обґрунтовує необхідність включення до механізму управління процедур засвідчення реалізації прийнятих рішень. Запропоновані положення формують концептуальну основу для побудови системи управління розвитком архітектури бізнес-процесів.

Ключові слова: архітектура бізнес-процесів, організаційні зміни, управління розвитком, архітектурне рішення, архітектурний розрив, організаційний механізм, управлінська роль, обліково-аналітичне забезпечення, архітектурне узгодження, бізнес-процеси підприємства.